

УДК 339.5:327

JEL J61, K37, F 22, F36, O15

DOI: [https://doi.org/10.37203/kibit.2024.51\(2\).05](https://doi.org/10.37203/kibit.2024.51(2).05)

Вікторія ГУРОЧКІНА,

докторка економічних наук, професорка,
проректорка з наукової роботи та
міжнародних зв'язків,

дослідниця «Центр українських студій в
Варшавському економічному університеті SGH»

ORCID ID: 0000-0001-8869-0189

viktoriov2005@ukr.net

hurochkina@kibit.edu.ua

Київський інститут бізнесу та технологій
м. Київ, Україна

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЇ ЕТНІЧНОЇ ГРУПИ НА ЕКОНОМІКУ ПРИЙМАЮЧОЇ КРАЇНИ ТА НА БАТЬКІВЩИНУ

У статті досліджено економічні та соціальні аспекти воєнної міграції, зокрема на прикладі українських іммігрантів у Польщі, та їхній вплив на економіку приймаючої країни і Батьківщину. В роботі проаналізовано позитивні ефекти, що виникають внаслідок інтеграції іммігрантів у локальну економіку, такі як збільшення податкових надходжень, зниження рівня безробіття етнічної групи мігрантів, розширення ринку праці та стимулювання соціальної згуртованості. Особливу увагу приділено етнічній економіці, яка формується завдяки створенню іммігрантами власних підприємств, орієнтованих на етнічну спільноту і нішеві ринки.

У дослідженні застосовано статистичний та емпіричний аналіз для оцінки внеску українських мігрантів у польську систему соціального забезпечення, зіставлено обсяги грошових переказів з Польщі до України з іншими країнами. Отримані результати доводять, що активна фінансова і трудова діяльність українських іммігрантів не тільки підтримує соціально-економічну систему Польщі, але й сприяє економічній стабілізації України через грошові перекази, інвестиції в малі підприємства та повернення кваліфікованих кадрів. У роботі підкреслено важливість створення ефективної міграційної та реінтеграційної політики, яка враховує можливості інтеграції мігрантів як ресурсу для розвитку економіки приймаючої країни й отриманні бенефітів країною походження.

Ключові слова: етнічний капітал, міграція, податки, соціальні внески, приватні грошові перекази, етнічна економіка, міграційна політика, міжнародна співпраця.

Viktoriiia HUROCKINA,
DSc (Econ.), Professor,
Vice-rector for Scientific Work and
of International Relations,
Researcher «Center of Ukrainian Research Studies
in SGH»
ORCID ID: 0000-0001-8869-0189
viktoriiav2005@ukr.net
hurochkina@kibit.edu.ua
Kyiv Institute of Business and Technology
Kyiv, Ukraine

FINANCIAL AND ECONOMIC IMPACT OF ETHNIC GROUP INTEGRATION ON THE ECONOMY OF THE HOST COUNTRY AND THE HOMELAND

The article examines the economic and social aspects of war-driven migration, focusing on Ukrainian immigrants in Poland and their impact on both the host country's economy and their homeland. The study analyzes the positive effects of immigrant integration into the local economy, including increased tax revenues, reduced unemployment rates among the ethnic migrant group, labor market expansion, and promotion of social cohesion. Special attention is given to ethnic economies formed by immigrant entrepreneurs who establish businesses catering to their ethnic communities and niche markets. The author employs statistical and empirical analysis to assess the contributions of Ukrainian migrants to Poland's social security system and compares the volume of remittances from Poland to Ukraine with other countries. Findings show that the active financial and labor contributions of Ukrainian immigrants not only support Poland's socio-economic system but also aid in Ukraine's economic stabilization through remittances, investments in small businesses, and the return of skilled labor. The article underscores the importance of establishing effective migration and reintegration policies that leverage the integration of migrants as a resource for host-country economic development, while also benefiting the country of origin. The aim of the article is to analyze the financial and economic impact of migrants' ethnic capital on the economies of both the host country and their homeland.

As a result, the author highlights that the experience of Ukrainians in Poland serves as a vivid example of how immigrants' contributions in the form of tax payments and social contributions support the local socio-economic system and enhance the stability of the host country's economy. The active labor and financial participation of Ukrainians have led to increased revenues for Poland's social security funds, ensuring long-term prospects for sustainable development. Taking this positive experience into account, both the homeland and host countries can improve their approaches to migration processes, leveraging their potential to strengthen national economies, maintain ties with the diaspora, and engage it in the development of the native country.

Keywords: *ethnic capital, migration, taxes, social contributions, private remittances, ethnic economy, migration policy, international cooperation.*

Вступ

В умовах російської війни на території України відбулось посилення міжнародної міграції населення. Це стало викликом і водночас важливим інструментом стратегічного економічного розвитку не лише для приймаючих країн, але й для України. Чому саме? Що відбувається з українськими воєнними мігрантами? Який фінансовий вплив від українців за кордоном? Відповіді на ці питання потрібно розглянути критично, оперуючи реальними економіко-статистичними даними.

Україна та Польща часто розмовляють за підвищеної дипломатичної температури. Тому актуальність і важливість дослідження впливу етнічного капіталу є важливим з позиції формування політик країн – яка приймає і самої Батьківщини. Крім того, наявні дискусійні питання щодо вільного прояву національної ідентичності на території країни, яка найбільше прийняла воєнних мігрантів протягом 2022-24 рр. Так, у жовтні 2024 року представлена Стратегія міграційної політики Польщі, в якій зазначено, що країна реалізовуватиме програму запобігання та протидії релігійній радикалізації та культивуванню традицій, які суперечать польському законодавству. Тож як захищені права людини, мігранта та як саме Українська наукова Діаспора в Польщі має реагувати? Йдеться виключно про наукову дипломатію, тому варто розглянути два боки цієї медалі. Звідси, **мета статті** – проаналізувати фінансово-економічні аспекти впливу етнічного капіталу мігрантів на економіку приймаючої країни та Батьківщини.

Методи та матеріали

У статті використовуються такі методи дослідження.

Аналіз статистичних даних містить числові дані, що ілюструють обсяги грошових переказів, соціальних внесків та податкових надходжень від іммігрантів, зокрема українців у Польщі. Статистичні показники використовуються для оцінки економічного впливу мігрантів на приймаючі країни (прикладом є дані польського Управління соціального страхування Польщі та статистика грошових переказів Національного банку України). *Емпіричний аналіз* спирається на реальні кейси і статистику на прикладі української діаспори в Польщі, що демонструє вплив українських мігрантів на економічну стабільність приймаючої країни. Аналізуються показники соціальної інтеграції та економічної активності іммігрантів через їхній вклад у податки і соціальні фонди Польщі. *Описовий метод* використовується при вивченні академічних праць та концепцій інших авторів щодо соціально-економічної інтеграції іммігрантів, етнічної економіки, впливу культурних зв'язків і соціального капіталу на економічну активність етнічних груп. *Метод порівняння* розкрито в порівнянні динаміки грошових переказів з Польщі в Україну з показниками інших країн (Литва, Великобританія, Німеччина),

розглянуто тенденції у зростанні чи спаді таких надходжень, що дозволяє оцінити масштаби фінансової підтримки Батьківщини з боку українських мігрантів у різних країнах. *Графічне представлення даних*: графіки демонструють динаміку соціальних внесків та грошових переказів, що полегшує візуалізацію змін і тенденцій у фінансовій активності українців у Польщі. *Аналіз державних політик* розглядається шляхом виявлення впливу соціальної та економічної політики Польщі щодо іммігрантів на прикладі українців, які активно сплачують податки та внески в соціальні фонди, що дозволяє оцінити, як приймаючі країни можуть використовувати міграційні процеси для власної економічної стабільності.

Отже, у статті застосовано *комплексний підхід*, комбінуючи статистичний, емпіричний і теоретичний аналізи, щоб усебічно оцінити економічний вплив міграції та роль етнічної економіки.

Результати

Масштабні грошові перекази, зниження безробіття, накопичення професійних навичок та залучення інвестицій у малі підприємства свідчать, що воєнна міграція підтримує соціальну стабільність і сприяє економічній стабілізації Батьківщини. Вивчення позитивних ефектів воєнної міграції для країни-джерела людського потенціалу є актуальним питанням, адже за умов ефективної стратегії держава може перетворити цей процес на ресурс розвитку, що зміцнює зв'язок із громадянами за кордоном і залучає їх до поступу національної економіки.

Для Батьківщини етнічного капіталу міграційні процеси мають позитивні ефекти, а саме: приватні грошові перекази, що підтримують добробут родин і стимулюють економіку, зниження рівня безробіття та соціальної напруги, повернення мігрантів із новими професійними навичками, які підвищують конкурентоспроможність економіки Вітчизни. Багато мігрантів інвестують заощаджені кошти в бізнес на Батьківщині, створюючи робочі місця, а їхній культурний обмін і соціальний капітал сприяють міжнародним зв'язкам та інтеграції в глобальну економіку. Інтеграція іммігрантів в економіку приймаючих країн є важливою завдяки впливу на економічне зростання, соціальну згуртованість і фінансову стабільність. Успішна інтеграція знижує соціальну напругу, сприяючи мирному співіснуванню, а на основі досліджень уряди можуть створювати ефективні політики підтримки, що забезпечують вигоди для суспільства та самих іммігрантів, які розширюють ринок праці, підтримують соціальні фонди через податки і внески, стимулюють конкуренцію та інновації, часто започатковують підприємства. Таке явище має назву «*етнічна економіка*».

Етнічна економіка формується під впливом міграційних процесів, коли іммігранти або представники етнічних меншин створюють власні підприємства й економічні мережі, часто з орієнтацією на обслуговування своєї спільноти або спеціалізацію у нішах. Етнічна економіка включає бізнеси, що належать чи

обслуговують представників певної етнічної групи, та формує економічну активність, важливу для самих мігрантів та приймаючого суспільства. Автори Рат і Свагерман зазначають, що етнічне підприємництво сприяє місцевому економічному зростанню та міжнародній конкурентоспроможності. Підприємці-іммігранти створюють робочі місця, стимулюють конкуренцію та сприяють соціальній згуртованості у приймаючих громадах.

Концепція етнічної економіки відображає процеси, коли іммігранти започатковують власні підприємства, використовуючи свої культурні особливості, соціальний капітал і економічні зв'язки як переваги, що сприяє економічному зростанню приймаючої країни та соціальній згуртованості, адже такі бізнеси створюють робочі місця, підтримують місцевий ринок і забезпечують культурний обмін (Hurochkina, Szapiro, 2024).

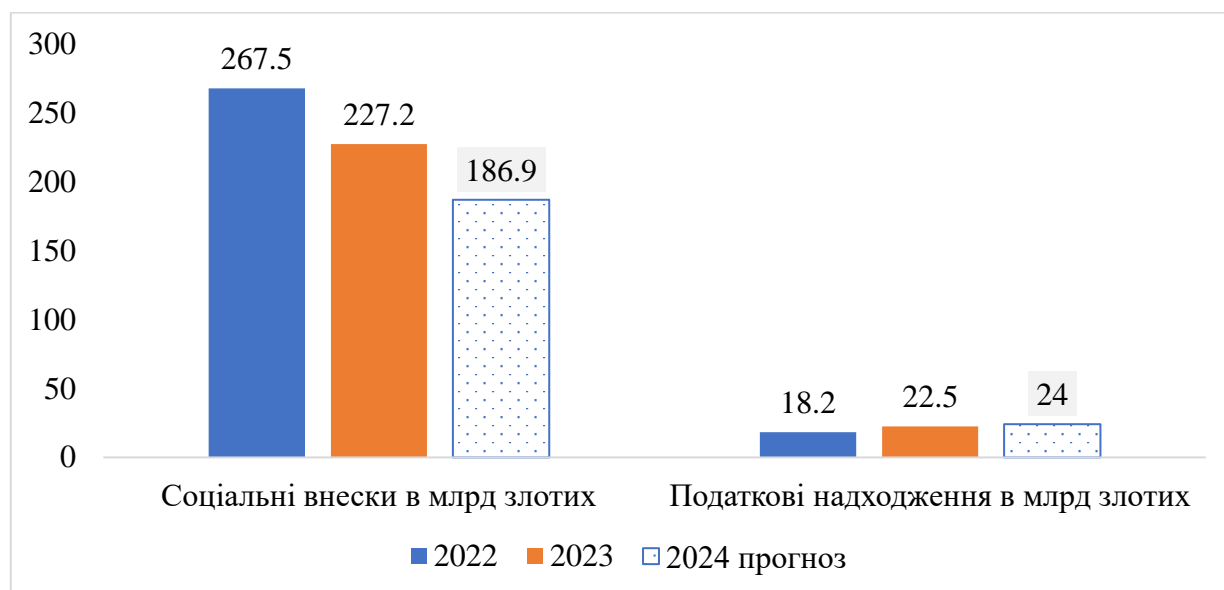
Інтеграція іммігрантів в економіку приймаючої країни є складним процесом із значними фінансовими наслідками. Соціальна інтеграція – каталізатор економічної асиміляції, що наражає мігрантів на відносну депривацію, спонукає їх набувати більше людського капіталу, притаманного приймаючій країні (Старк, 2013). Етнічні зв'язки та культурні знайомства відіграють вирішальну роль у виборі іммігрантами місця проживання і початковій економічній інтеграції (Маані, 2016). Поєднання соціального, фінансового й людсько-культурного капіталу, яким володіють іммігранти, формує їхні траєкторії на ринку праці (Ні, 2001). Раннє втручання, професійна орієнтація та цільові програми інтеграції є важливими для успішної інтеграції на ринок праці (Аркаронс, 2022). Вищий рівень інтеграції іммігрантів може зумовити збільшення національного доходу і надлишок імміграції в приймаючих країнах (Галардо, 2016). Однак культурні відмінності можуть спричинити витрати, починаючи від витрат на ділові операції, та викликати соціальні конфлікти (Данзер, 2011). Тож інтеграція іммігрантів у економіку приймаючої країни – процес, який вимагає поєднання соціального, фінансового та культурного капіталу, не лише забезпечує економічні вигоди для суспільства, але й надає іммігрантам більше можливостей, підвищуючи їхній внесок у національну економіку і соціальну систему. Прикладом такого внеску є українці в Польщі: їх активна участь у ринку праці та фінансова відповідальність у формі сплачених податків і соціальних внесків вже суттєво підсилюють польську економіку.

На 2023 рік громадяни України в Польщі зробили значний внесок у податкову та соціальну систему країни. Згідно з останніми даними, у польському Управлінні соціального страхування (ZUS) зареєстровано близько 860 тисяч українців, які регулярно сплачують соціальні внески. Внески, що йдуть у ZUS, включають відрахування на пенсійне забезпечення, страхування на випадок втрати працездатності та медичне страхування, яке складає до 22% від загального розміру зарплати.

У 2023 році українці сплатили податків на суму 18,2-22,5 млрд злотих, а соціальні внески від українських підприємців склали майже 4 млрд злотих, що становить суттєву частку надходжень ZUS. Очікувана сума у 2024 році – 6 млрд

злотих, що підтримує стабільність польської пенсійної системи (Соціальний внесок..., 2023). Серед етнічних груп іммігрантів у Польщі найбільшу становлять українці – 75% серед усіх іноземців, які платять податкові внески до ZUS. На другому місці – білоруси, кількість яких із вересня до жовтня 2023 зросла на 1,6 тисяч (зараз 126 тисяч осіб). За даними ZUS, доходи FUS (фонд виплати пенсій у Польщі) за січень – вересень поточного року становили 267,5 млрд злотих. Найбільшим джерелом були внески на соціальне страхування, сума яких склала 227,2 млрд злотих, тобто 77% плану, та зросла на 16,1% до відповідного періоду 2022 року.

Доречно розглянути графік, складений за даними податкових платежів і соціальних внесків українців у Польщі, млрд злотих.

*Рисунок 1. Динаміка і прогноз соціальних внесків та податків українців у Польщі, млрд злотих
Джерело: сформовано авторкою за даними (3, 6, 7)*

Польща посідає провідну позицію за обсягом надходжень приватних грошових переказів в Україну 2023 року, і цей показник значно перевищує інші країни. Тому саме українці в Польщі мають вплив на дану динаміку. Польща – безперечний лідер за обсягом надходжень у 2023 році, з показником 4163 млн дол. США, що на 514 млн дол. США більше порівняно з 2018 роком (14% зростання). Це засвідчує стійке зростання економічних зв'язків або інвестицій з Польщею протягом досліджуваного періоду. Хоча інші країни демонструють вражаюче відсоткове зростання (Литва – 574% і Великобританія – 105%), Польща залишається абсолютним лідером за обсягом, виступає головним партнером із найбільшим рівнем надходжень, значно випереджаючи інші країни як за абсолютними показниками, так і за стабільністю приросту.

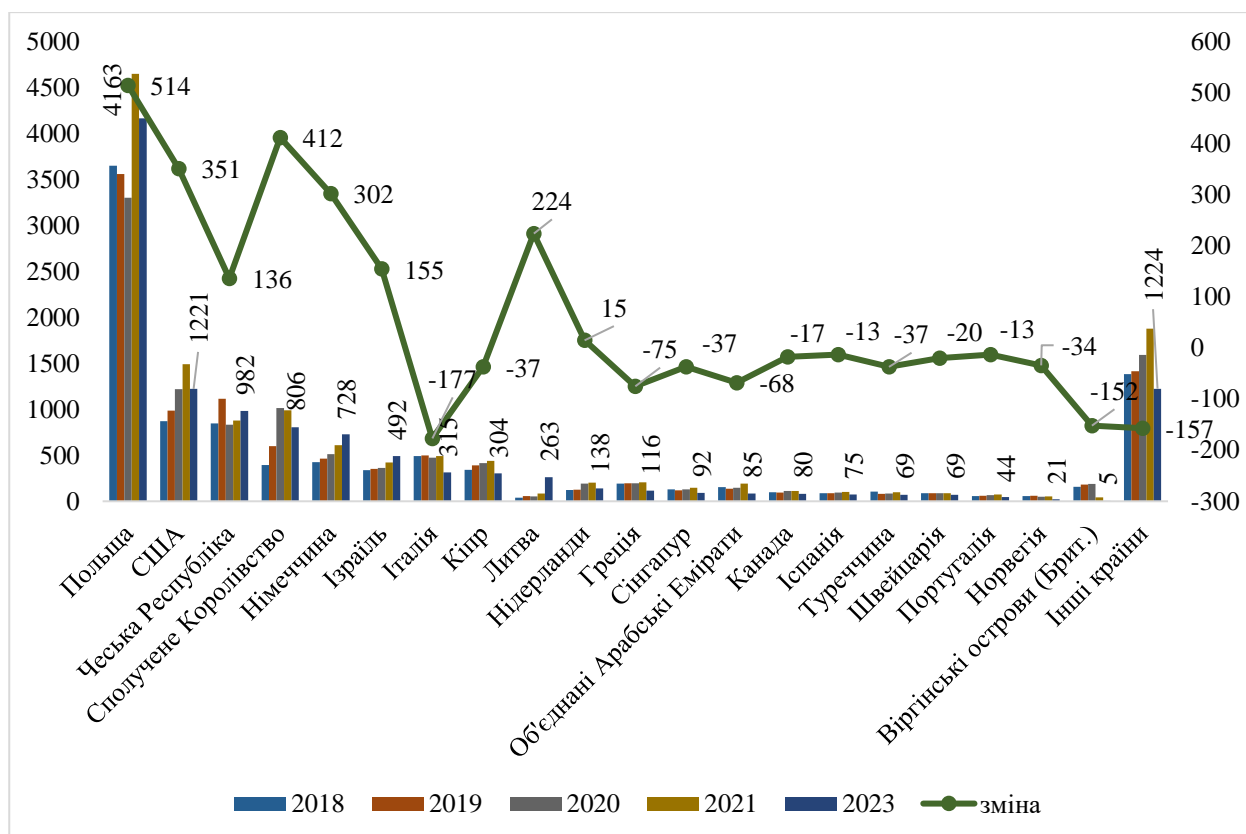

Рисунок 2. Динаміка обсягів приватних грошових переказів в Україну за основними країнами, млн дол. США

Джерело: сформовано авторкою за даними НБУ (5)

Звідси, можна виокремити основні тенденції щодо змін надходжень за країнами між 2018 та 2023 роками:

1. Значне зростання надходжень спостерігається з таких країн:

- Литва має найвищий відсоток зростання – 574% (224 млн дол. США), що засвідчує значне зростання співпраці або економічних зв'язків із країною.
- Великобританія – приріст у 105% (412 млн дол. США), що може бути пов'язано зі збільшенням інвестицій або торгівлі.
- Німеччина демонструє зростання на 71% (302 млн дол. США), що підкреслює розширення взаємодії.

2. Позитивна динаміка наявна із США (+40%), Ізраїлем (+46%), Чеською Республікою (+16%) та Польщею (+14%). Зростання є меншим, але стабільним.

3. Зниження надходжень спостерігається у таких країнах:

- Віргінські острови мають суттєве зменшення на 97% (152 млн дол. США), що може вказувати на втрату інтересу чи зміну економічних умов.
- Норвегія – на 62% та на понад 20% у Греції, Сінгапуру, ОАЕ, Туреччині та Швейцарії, що акцентує перегляд партнерських зв'язків або економічних пріоритетів із цими країнами.

4. Загальні надходження за всіма країнами зросли на 2% (181 млн дол. США) у порівнянні з 2018 роком, що свідчить про незначне загальне зростання, попри різні тенденції серед окремих країн. Загалом спостерігається зростання співпраці

з Литвою, Великобританією, Німеччиною та одночасне зменшення з Віргінськими островами й Норвегією.

Порівнюючи показники обсягів сплачених податків до польського бюджету, слід підкреслити, що на кожному 1 злоту сплачених податків, українець у Польщі перераховує у вигляді приватних платежів 0,73 злоти (73 грошей) на Батьківщину для підтримки рідних, донати на підтримку Збройних сил України. Щодо пенсійного фонду Польщі та фонду медичного страхування, то ситуація 1 : 0,07. Тобто кожному 1 злоту сплачених соціальних внесків українець у Польщі перераховує у вигляді приватних платежів 0,07 злоти (7 грошей) на Батьківщину. Проте українці в даному разі мають доступ до безкоштовної медичної допомоги за державною програмою Польщі. Тож перспективним напрямом дослідження є доступ до медичних послуг іммігрантів на території Польщі.

Висновок

Отже, фінансові аспекти інтеграції етнічних груп у приймаючих країнах демонструють суттєвий економічний потенціал і драйвери ефективної соціально-економічної політики, а головне – це аргумент для сприятливої міжнародної співпраці та формування відповідної зовнішньоекономічної політики країн. Досвід українців, здобутий в країнах ЄС, допоможе прискоренню Євроінтеграції. Досвід українців у Польщі – яскравий приклад, як внесок іммігрантів у вигляді податкових платежів та соціальних внесків підтримує місцеву соціально-економічну систему і сприяє стабільності економіки приймаючої країни. Завдяки активній трудовій діяльності й фінансовій участі українців зростають доходи польських фондів соціального страхування, що забезпечує тривалі перспективи для стабільного розвитку. Враховуючи цей позитивний досвід, Батьківщина і приймаючі країни можуть покращити своє ставлення до міграційних процесів, використовуючи їхній потенціал для зміцнення національної економіки, збереження зв'язків із діаспорою та залучення її до розвитку рідної країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аркаронс, А., Мартін, І., Геленяк, Т., Філімор, Д., Реа, А., Ренч, Д., Коркіл, Д., Шульц, М., Томсен, Т., Контос, М., Зімерман, К. (2022). Integrative component of international labor migration in host countries. <http://surl.li/tdcgrv>
2. Гурочкіна, В.В., Калач, Г.М. (2022). Економічна безпека соціального капіталу країни. Вісник Хмельницького національного університету, 2 (2), 340-344. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2\(2\)-53](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2(2)-53) http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/09/vknu-es-2022-n2t2304_53.pdf
3. Зарплата Нетто та Брутто в Польщі та розміри податків із зарплати у 2023 році <https://www.ukrainianinpoland.pl/uk/salary-in-poland-net-and-gross-uk/>

4. Комплексна та відповідальна міграційна стратегія для Польщі на 2025–2030 рр. <https://www.gov.pl/web/premier/odzyskac-kontrolę-zapewnić-bezpieczeństwo---strategia-migracyjna-na-lata-2025---2030>
5. НБУ. Приватні грошові перекази в Україну за основними країнами. URL: <https://bank.gov.ua/en/events/MuCjjwdVZfVEjDA>
6. Скільки українців платять соціальні внески у Польщі. <https://uamedia.eu/official/skilki-ukrayinciv-platyat-socialni-vneski-u-polshhi-7006>
7. Соціальний внесок українських підприємців у Польщі цьогооріч зросте на 50%. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/10/10/7171075/>
8. Danzer, A.M. (2011). Economic Benefits of Facilitating the Integration of Immigrants. *CESifo DICE report*, 9, 14-19.
9. Eurofound, Ludwinek, A., Swagerman, A., Rath, J., Krieger, H. et al. (2011). Promoting ethnic entrepreneurship in European cities, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2806/27456>
10. Gallardo, G.D., Korneeva, E.N., & Strielkowski, W. (2016). Integration of Migrants in the EU: Lessons and Implications for the EU Migration Policies. *The Journal of international studies*, 9, 244-253.
11. Hurochkina, V., Szapiro, T. (2024). The concept of ethnic capital: theoretical foundations and mechanisms of influence, CSUkr Working Papers, SGH.
12. Hurochkina, V., Szapiro, T. (2024). The concept of ethnic capital: case study Poland-Ukraine, CSUkr Working Papers, SGH.
13. Maani, S.A. (2016). Ethnic networks and location choice of immigrants. *The IZA World of Labor*, 284-284.
14. Nee, V., Sanders, J.M. (2001). Understanding the diversity of immigrant incorporation: a forms-of-capital model. *Ethnic and Racial Studies*, 24, 386-411.
15. Stark, O., Jakubek, M. (2013). Integration as a catalyst for assimilation, University of Tübingen Working Papers in Economics and Finance, 59, University of Tübingen, Faculty of Economics and Social Sciences, Tübingen, <https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:bsz:21-opus-69821>

REFERENCES:

1. Arkarons, A., Martin, I., Heleniak, T., Filimor, D., Rea, A., Rench, D., Korkil, D., Shults, M., Tomsen, T., Kontos, M., Zimmerman, K. (2022). Integrative component of international labor migration in host countries. <http://surl.li/tdcgrv>
2. Danzer, A.M. (2011). Economic Benefits of Facilitating the Integration of Immigrants. *CESifo DICE report*, 9, 14-19.
3. Eurofound, Ludwinek, A., Swagerman, A., Rath, J., Krieger, H. et al. (2011). Promoting ethnic entrepreneurship in European cities, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2806/27456>
4. Gallardo, G.D., Korneeva, E.N., & Strielkowski, W. (2016). Integration of Migrants in the EU: Lessons and Implications for the EU Migration Policies. *The Journal of international studies*, 9, 244-253.
5. Hurochkina, V.V., Kalach, H.M. (2022). Ekonomichna bezpeka sotsialnoho kapitalu krainy. [Economic security of the country's social capital]. *Visnyk*

Khmelnyskoho natsionalnoho universytetu, 2(2), 340-344.
DOI:[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2\(2\)-53](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2(2)-53)
http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/09/vknu-es-2022-n2t2304_53.pdf [in Ukrainian]

6. Hurochkina, V., Szapiro, T. (2024). The concept of ethnic capital: theoretical foundations and mechanisms of influence, CSUkr Working Papers, SGH.
7. Hurochkina, V., Szapiro, T. (2024). The concept of ethnic capital: case study Poland-Ukraine, CSUkr Working Papers, SGH.
8. Kompleksna ta vidpovidalna mihratsiina stratehiia dlia Polshchi na 2025–2030 rr. [Comprehensive and responsible migration strategy for Poland for 2025-2030]. <https://www.gov.pl/web/premier/odzyskac-kontrolę-zapewnić-bezpieczeństwo--strategia-migracyjna-na-lata-2025---2030> [in Ukrainian]
9. Maani, S.A. (2016). Ethnic networks and location choice of immigrants. The IZA World of Labor, 284-284.
10. NBU. Pryvatni hroshovi perekazy v Ukrainu za osnovnymy krainamy. [NBU. Private money transfers to Ukraine by main countries.]. URL : <https://bank.gov.ua/en/events/MuCjjwdVZfVEjDA> [in Ukrainian]
11. Nee, V., Sanders, J.M. (2001). Understanding the diversity of immigrant incorporation: a forms-of-capital model. *Ethnic and Racial Studies*, 24, 386-411.
12. Skilky ukraintyvsiv platyat sotsialni vnesky u Polshchi [How many Ukrainians pay social contributions in Poland]. <https://uamedia.eu/official/skilki-ukrayinciv-platyat-socialni-vneski-u-polshchi-7006> [in Ukrainian]
13. Sotsialnyi vnesok ukrainskykh pidpryiemtsiv u Polshchi tsohorich zroste na 50%. [The social contribution of Ukrainian entrepreneurs in Poland will increase by 50% this year.]. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/10/10/7171075/> [in Ukrainian]
14. Stark, O., Jakubek, M. (2013). Integration as a catalyst for assimilation. *University of Tübingen Working Papers in Economics and Finance*, 59, University of Tübingen, Faculty of Economics and Social Sciences, Tübingen, <https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:bsz:21-opus-69821>
15. Zarplata Netto ta Brutto v Polshchi ta rozmiry podatkyv iz zarplaty u 2023 rotsi [Net and Gross Salary in Poland and Salary Taxes in 2023]. <https://www.ukrainianinpoland.pl/uk/salary-in-poland-net-and-gross-uk/> [in Ukrainian]

Отримано редакцією / Received: 15.09.24

Прорецензовано / Revised: 27.09.24

Схвалено до друку / Accepted: 03.10.24